

Міністерство освіти і науки України
Львівський національний університет імені Івана Франка
Факультет педагогічної освіти

Кафедра початкової та дошкільної освіти

ПАНЧИШИН НАТАЛІЯ ІГОРІВНА
ПЕДАГОГІКА ПАРТНЕРСТВА В УМОВАХ РЕАЛІЗАЦІЇ
КОНЦЕПЦІЇ НОВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ

Магістерська робота

галузь знань 01 Освіта / Педагогіка
спеціальність 013 «Початкова освіта»

Науковий керівник:

доц. кафедри початкової

(вказується посада (проф., доц.)

та дошкільної освіти, кандидат

педагогічних, доцент

(науковий ступінь та вчене звання)

Новосельська Н.Т.

(прізвище та ініціали наукового керівника)

Львів – 2022

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ РЕАЛІЗАЦІЇ ПЕДАГОГІКИ ПАРТНЕРСТВА В УМОВАХ КОНЦЕПЦІЇ НОВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ.....	7
1.1. Сутність понять дослідження: «партнерство», «педагогіка партнерства».	7
1.2. Педагогіка партнерства – основні ідеї та принципи.	17
1.3. Реалізація принципів педагогіки партнерства в зарубіжних країнах	26
Висновки до першого розділу	35
РОЗДІЛ 2. ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ ВПРОВАДЖЕННЯ ПЕДАГОГІКИ ПАРТНЕРСТВА ЯК КЛЮЧОВОГО КОМПОНЕНТУ КОНЦЕПЦІЇ НОВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ	36
2.1. Основні критерії, вимоги та правила організації партнерства між усіма членами освітнього процесу у початковій школі.....	36
2.2. Діагностування рівня реалізації педагогіки партнерства у початковій школі.....	43
2.3. Методичні рекомендації щодо успішного впровадження педагогіки партнерства в Новій українській школі	51
Висновки до другого розділу	57
ВИСНОВКИ	58
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	61
ДОДАТКИ.....	70

ВСТУП

В Україні проблемою сучасного освітнього простору стала реформа початкової освіти, яка є надзвичайно важливою, оскільки саме у цей період учні набувають знань, умінь, опановують навички, які пригодяться їм у майбутньому, а якість освіти молодого покоління, безперечно, визначає й майбутнє держави. Початком для розвитку «Нової української школи» (НУШ) став новий Державний стандарт початкової загальної освіти, який був прийнятий 21 лютого 2018 року. З впровадженням нового освітнього стандарту в початковій школі змінюється зміст і результати навчання, методики викладання. Новий підхід до початкової освіти передбачає визнання та урахування особливостей молодшого шкільного віку, талантів кожної дитини, а також орієнтацію на розвиток у здобувачів освіти критичного мислення, самоповаги і впевненості в собі, формування компетенцій, необхідних для вирішення життєвих проблем.

Реформування початкової ланки освіти передбачає партнерство і наставництво у стосунках між учителем, учнями та їх батьками. Місія нової української школи – допомогти розкрити та розвинути здібності, таланти і можливості особистості на засадах партнерства усіх учасників освітнього процесу, а саме: учителів, учнів та батьків.

Усі сучасні українські школи повинні розвивати своє освітнє середовище за принципами «педагогіки партнерства»: доброзичливість і позитивне ставлення; повага до особистості; діалог – взаємодія – взаємоповага; довіра у відносинах; розподілене лідерство; принципи соціального партнерства.

Педагогіка партнерства в умовах Нової української школи передбачає співпрацю учасників освітнього процесу, яка не заперечує відмінностей у їх життєвому досвіді та компетенціях, а враховує рівність у праві на доброзичливе, толерантне ставлення, взаємоповаги, співпереживання, взаєморозуміння. Також вона визначає справді демократичну форму співпраці

вчителя з дитиною, яка передбачає безумовну рівність у праві на повагу, довіру, доброту.

Сутність педагогіки партнерства полягає в демократичному та гуманному ставленні до дитини, яке дає їй право вибору, заради власної гідності та поваги, право бути такою, якою вона є, а не такою, як хоче, щоб її сприймали вчителі. Адже партнерські стосунки виникають там, де дітей і дорослих об'єднують спільні погляди та прагнення. Педагогіка партнерства розглядає учня як добровільного та зацікавленого співробітника, односторонця, рівноправного учасника педагогічного процесу, який піклується про його результати та відповідає за них.

Сучасне навчання і виховання учнів потребує нової педагогічної етики, яка характеризується взаєморозумінням, взаємоповагою та творчою співпрацею вчителя й учня, яка утверджує не рольове спілкування, а особистісне (підтримка, співпереживання, утвердження людської гідності, довіра); визначає використання особистісного діалогу як доміантної форми педагогічного спілкування, спонукання до обміну думками, враженнями, моделювання життєвих ситуацій; включає спеціально розроблені ситуації вибору, що сприяють успіху, самоаналізу, самоповазі, самопізнанню.

Необхідно зауважити, що відповідно до педагогіки партнерства вагоме значення у вихованні дитини мають її батьки, тому партнерська діяльність учителя – батьків – учня повинна позначатися на розвитку творчої особистості її здатності креативно мислити, творчо діяти, уміти правильно діяти в нових умовах.

Актуальність і недостатня дослідженість цієї проблеми в науковій літературі й зумовили вибір теми магістерського дослідження **«Педагогіка партнерства в умовах реалізації Концепції Нової української школи»**.

Об'єкт дослідження – освітній процес у початковій школі в умовах реформування системи освіти.

Предмет дослідження – педагогічні умови впровадження педагогіки партнерства як ключового компонента концепції Нової української школи.

Мета дослідження – теоретично обґрунтувати та експериментально перевірити організаційно-педагогічні умови впровадження педагогіки партнерства в освітній процес початкової школи.

Для реалізації поставленої мети передбачено виконання таких **завдань**:

1. Проаналізувати наукову та методичну літературу з даної теми.
2. Визначити основні критерії, вимоги та правила реалізації педагогіки партнерства закладі загальної середньої освіти.
3. Здійснити діагностику та проаналізувати рівень реалізації педагогіки партнерства в початковій школі.
4. Надати методичні рекомендації щодо впровадження педагогіки партнерства в Новій українській школі.

Для досягнення мети та виконання поставлених завдань було використано такі **методи дослідження**:

- теоретичні: аналіз філософської, психолого-педагогічної літератури, нормативно-правових документів для визначення концептуальних положень досліджуваної проблеми; вивчення навчальних планів, програм, посібників, методичної літератури з метою виявлення педагогічних умов впровадження педагогіки партнерства в освітньому процесі початкової школи;

- емпіричні: діагностичні (індивідуальні та групові бесіди, опитування, анкетування, інтерв'ювання); обсерваційні (цілеспрямоване педагогічне спостереження).

Апробація результатів.

Панчишин Н.І., Новосельська Н.Т. Педагогіка партнерства як ключовий компонент формули Нової української школи. EURASIAN SCIENTIFIC DISCUSSIONS: збірник статей I Міжнар. наук.-практ. конф., 13-15 лютого 2022р. Барселона, Іспанія, 2022. С. 330-332.

Панчишин Н.І., Новосельська Н.Т. Педагогіка партнерства: зарубіжний досвід. АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ: РЕАЛІЇ, НОВІ ІДЕЇ ТА ПЕРСПЕКТИВИ: збірник тез доповідей IV Міжнар. наук.-практ. конф., 5-6 травня 2022 р. Львів, Україна, 2022. С. 208-210.

Структура дослідження. Робота складається зі вступу, двох розділів, висновків, списку використаних джерел, додатків. Загальний обсяг 77 сторінок, з них основного тексту – 60 сторінок. У списку використаних джерел 77 найменувань.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Алексєєнко Т.Ф. Формування педагогічної культури сучасної молоді сім'ї : дис. ... канд. пед. наук. К, 1994. 205 с.
2. Артемова В. Історія педагогіки України. К.: Либідь, 2006. 424 с.
3. Баришовець Н. Організація управлінської діяльності щодо формування ключових компетентностей учнів за умов розбудови Нової української школи. *Партнерство учасників освітнього процесу за умов реалізації Концепції Нової української школи. Серія: Управління школою*. 2019. № 1/3. С. 43-46.
4. Батьківські збори: шляхи до партнерства та співпраці: методичний посібник для вчителів початкових класів / уклад.: О.В. Пагава, Я.О. Чернишова. Харків «Друкарня Мадрид», 2018. 96 с.
5. Бібік Н.М. Нова українська школа: poradnik для вчителя. К.: «Плеяди», 2017. 206 с.
6. Білецька І.О., Коберник О.М. Педагогіка партнерства та її реалізація в творчій спадщині В. Сухомлинського. *Наукові записки. Серія: Педагогічні науки*. Кіровоград: РВВ ДПУ ім. В. Винниченка. 2018. Вип. 171. С. 34-39.
7. Вагилевич Р., Довбенко С. Діалогічна взаємодія вчителя і учня у навчально-виховному процесі початкових класів. Інтернет-конференція «Компетентнісний підхід до організації навчально-виховного процесу початкової школи» ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника», 2017. URL: <https://conference.pu.if.ua/forum/files/22032017/5/Vagilev.pdf> (дата звернення: 07.10.2022).
8. Великий тлумачний словник сучасної української мови / уклад. О.Єрошинко. Донецьк: Глорія Трейд, 2012. 864 с.

9. Вишневецький О. Теоретичні основи сучасної української педагогіки: посібник для студентів вищих навчальних закладів. Вид. 2-е. Дрогобич: Коло, 2006. 608 с.
10. Волківська Д.А. Сучасні підходи до визначення лідерства. Вісник Чернігівського національного педагогічного університету ім. Т.Г.Шевченка. Педагогічні науки. Чернігів, 2014. № 115. – С. 45-47.
11. Вороніна Г.Л. Педагогіка партнерства як основа формування інноваційного освітнього простору Нової української школи. *Джерело педагогічних інновацій. Формуємо партнерську взаємодію. Науково-методичний журнал.* Харків: Харківська академія неперервної освіти, 2021. Вип. 21. С. 29-34.
12. Гриньова М. Освітній трансформер: Фінляндія як натхнення. 2017. URL: <http://education-ua.org/ua/porivnyalna-pedagogika/1104-osvitnij-transformer-finlyandiya-yak-natkhennya> (дата звернення: 08.09.2022).
13. Гуманістична дидактика В.О. Сухомлинського / уклад. В.І. Лозова. Харків: ХНПУ, 2005. 116 с.
14. Дем'янчук О.О. Педагогіка партнерства в умовах реалізації Концепції Нової української школи. 2017. URL: <https://conf.zippo.net.ua/?p=178>. (дата звернення: 10.09.2022).
15. Дичківська І. М. Інноваційні педагогічні технології: навч. посіб. К.: Академвидав, 2004. 352 с.
16. Дігтяренко Л.М. Педагогіка партнерства як продуктивна форма взаємодії, вчителя і учнів: тренінг для вчителів початкових класів. 2021. URL: <https://dzen.school.org.ua/news/10-20-31-13-05-2021/> (дата звернення: 04.09.2022).
17. Енциклопедія освіти / під ред. В.Г. Кремінь. К.: Юрінком Інтер.2008. 1444 с.

18. Спіхіна М. А. Педагогіка партнерства: аналіз зарубіжного досвіду. *Вісник Луганського національного університету імені Тараса Шевченка. Серія: Педагогічні науки*. 2019. № 1 (324) березень. Ч. 2. С. 226-234.
19. Желанова В. В. Логіка формування навичок партнерства у майбутніх педагогів в освітньому середовищі ЗВО. *Проблеми освіти*. К., 2019. № 91. С.157-161.
20. Журавко С.О., Левченко О.В. Педагогіка партнерства як один із факторів ефективної взаємодії учасників освітнього процесу. 2020. URL: <https://genezum.org/library/pedagogika-partnerstva-yak-odyn-iz-faktoriv-efektyvnoi-vzaemodii-uchasnykiv-osvitnogo-procesu>. (дата звернення: 14.09.2022).
21. Закон України «Про освіту». (Відомості Верховної Ради (ВВР), № 38-39, ст.380. 2017. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text/>. (дата звернення: 02. 09. 2022).
22. Закон України «Про повну загальну середню освіту». (Відомості Верховної Ради (ВВР), № 31, ст.226. 2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/463-20#Text>. (дата звернення: 02.09.2022).
23. Запорожцева Ю.С. Основні принципи та критерії ефективного партнерства учасників освітнього процесу. Науково-практична конференція «Педагогіка партнерства як основа розвитку суб'єктів освітньої діяльності в умовах НУШ». 2019. URL: <https://conf.zippo.net.ua/?p=77>. (дата звернення: 06.09.2022).
24. Калініна Л. Управління Новою українською школою. Порівняльна характеристика концептуальних змін. *Директор школи*. 2017. С. 12-21.
25. Кампанелла Т. Город Солнца. URL: <https://avidreaders.ru/read-book/gorod-solnca1.html?p=7>. (дата звернення: 22.08.2022).
26. Канадська система освіти. 2020. URL: http://psychologis.com.ua/kanadskaya_sistema_obrazovaniya.htm. (дата звернення: 21.09.2022).

27. Кириченко В.І. Організація партнерської взаємодії навчального закладу і батьків учнів. *Теоретико-методичні проблеми виховання дітей та учнівської молоді*. 2013. Вип. 17(1). С. 319-326.

28. Кіреєва Н. 7 принципів фінської освіти. 2015. URL: <https://starylev.com.ua/club/article/7-pryncypiv-finskoyi-osvity> (дата звернення: 18.09.2022).

29. Коменський Я. А. Велика дидактика. Харків, 1940. 248 с.

30. Концепція «Нова українська школа». К.: МОН, 2016. URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/nova-ukrainskashkola-compressed.pdf>. (дата звернення: 14. 09. 2022).

31. Корчак Я. Як любити дітей. К.: Радянська школа, 1976. 159 с.

32. Коханова О.П. Психологія партнерської взаємодії в освіті : навч.-метод. посіб. К.: ПП Щербатих О.В., 2011. 104 с.

33. Кравчинська Т.С. Педагогіка партнерства: основні ідеї, принципи та сутність. Підготовка керівних та педагогічних кадрів до реалізації Концепції Нової української школи. *Зб. статей Всеукраїнської науково-практичної Інтернетконференції*. Харків: Харківська академія неперервної освіти, 2017. С. 85-88.

34. Ліннік О. Становлення та розвиток педагогіки співробітництва. Вісник ЛНУ імені Тараса Шевченка № 20 (231), Ч. I, 2011. – С. 69-76. URL: http://dspace.ltsu.org/bitstream/123456789/301/1/%E2%84%96%2020_231_2011_%D0%9F%D0%9D_%D0%A7.%201.pdf#page=70 (дата звернення: 06.10.2022).

35. Максименко С.Д. Психологічні проблеми модернізації освіти в Україні. *Психолог*. 2005. № 6. С. 3-6.

36. Мартиненко С. Педагогічна взаємодія вчителя початкових класів і батьків першокласників: у запитаннях і відповідях. *Початкова школа*. № 1. 2010. С. 20-22.

37. Меленець І. Педагогіка партнерства як ефективна модель взаємодії у Новій українській школі. *Відповідальне батьківство XXI століття: зб. наук*.

праць за матер. науково-методичного онлайн-семінару (Хмельницький, 16 вересня 2021 р.) / за ред. Л. О. Данильчук. Хмельницький: 2021. С. 100-102.

38. Моргун В.Ф. Психологія багатовимірної толерантності особистості та її межі. *Психологія і особистість*. 2015. № 1. С. 143-161.

39. Нова українська школа. Концептуальні засади реформування середньої школи. К., 2016. 40 с.

40. Нова українська школа: організація взаємодії з батьками учнів початкової школи: навчально-методичний посібник / Т.М. Бабко, О.В. Банах, А.В. Вознюк, Г.А. Коломоєць, Л.Г. Кудрик, О.М. Мельник. К.: Видавничий дім «Освіта», 2020. 208 с.

41. Олійник Т.І. Педагогіка партнерства» - як один із факторів ефективної взаємодії учасників освітнього процесу. *Інтеграція як освітня стратегія модернізації початкової освіти: зб.наук.пр.. Хмельницький: ХОШПО, 2019. С.95-99.*

42. Оржеховська В.М., Федорченко Т.Є. Технології розбудови виховної системи загальноосвітнього навчального закладу. Кіровоград: Імекс-ЛТД, 2014. 172 с.

43. Панчишин Н.І., Новосельська Н.Т. Педагогіка партнерства як ключовий компонент формули Нової української школи. EURASIAN SCIENTIFIC DISCUSSIONS: збірник статей I Міжнар. наук.-практ. конф., 13-15 лютого 2022р. Барселона, Іспанія, 2022. С. 330-332.

44. Панчишин Н.І., Новосельська Н.Т. Педагогіка партнерства: зарубіжний досвід. АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ: РЕАЛІЇ, НОВІ ІДЕЇ ТА ПЕРСПЕКТИВИ: збірник тез доповідей IV Міжнар. наук.-практ. конф., 5-6 травня 2022 р. Львів, Україна, 2022. С. 208-210.

45. Партнерство в освіті. Практика взаємодії у контексті освітньої діяльності на шляху розбудови Нової української школи / Матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції. Харків: Харківська академія неперервної освіти, 2022. 140 с.

46. Партнерство у школі. 2020. URL: <https://uhp.org.ua/changes/partnerstvo-u-shkoli/>. (дата звернення: 28.08.2022).

47. Педагогіка. Опора на позитивне у дитини. Гуманізація виховання. Педагогіка. Навчальні матеріали онлайн. URL: https://pidruchniki.com/13520612/pedagogika/opora_pozitivne_ditini (дата звернення: 09.11.2022).

48. Педагогіка вищої школи: словник-довідник / уклад. О. О. Фунтікова; Гуманитарний ун-т «Запорізький ін-т держ. та муніципального управління». Запоріжжя: ГУ ЗІДМУ, 2007. 404 с.

49. Педагогіка партнерства в умовах Нової української школи: методичні рекомендації / уклад. С.В. Шайнюк. Центр професійного розвитку педагогічних працівників Ковель, 2022. 74 с.

50. Перепелюк І.Р. Організаційно-педагогічні умови партнерства дошкільного навчального закладу і сім'ї в Республіці Польща: автореф. дис. ... канд. пед. наук: 13.00.01 / ДВНЗ «Прикарпатський нац. ун-т. ім. Василя Стефаника». Івано-Франківськ, 2018. 125 с.

51. Письмак Л. Інноваційні підходи до роботи з сім'єю у закладах освіти. Соціальний педагог. 2007. №12. С. 14-20.

52. Пономарьова С.А. Педагогіка партнерства – ключовий компонент формули НУШ. 2021. URL: <https://naurok.com.ua/vistup-na-pedagogichniy-radi-pedagogika-partnerstva---klyuchoviy-komponent-formuli-nush-219221.html/>. (дата звернення: 21.09.2022).

53. Професійна освіта: словник / уклад. С.У. Гончаренко. К.: Вища школа, 2000. 380 с.

54. Професійна освіта: словник: навч. посібник / під ред. Н.Г. Ничкало. К.: Вища школа, 2000. 380 с.

55. Скиба М. Краще разом. Що таке педагогіка партнерства і навіщо вона в НУШ. 2020. URL: <https://nus.org.ua/articles/pedagogika-partnerstva-shho-tse-take-ta-yak-zrozumity-chy-vona-ye-u-shkoli/>. (дата звернення: 05.09.2022).

56. Словник термінів з професійної освіти / авт. кол. за заг. ред. О. І. Шапран. Переяслав-Хмельницький: «Видавництво К С В», 2013. 276 с.

57. Словник-довідник з педагогіки і психології вищої школи / Н.Є. Герасимова, Н.В. Касярум, В.М. Король, О.П. Савченко. Черкаси: Видавництво ЧНУ ім. Б. Хмельницького, 2010. 212 с.

58. Сухомлинський В. О. Павлиська середня школа. Вибрані твори: в 5-ти т. Рад. школа, 1977. Т. 4. С. 7-390.

59. Сухомлинський В. Серце віддаю дітям. Київ: Акта, 2012. 537 с.

60. Татаринцева Г. Методологічні підходи до визначення поняття «партнерство». *Наука молода*. 2007. № 8. С. 145-150.

61. Ткачук Л. Історичний аспект становлення і розвитку педагогіки партнерства. *Психолого-педагогічні проблеми сучасної школи: збірник наукових праць*. Умань, 2021. Вип. 2(6). С. 193-201.

62. Унгурян К.М. Співробітництво всіх учасників навчально-виховного процесу у створенні комфортних умов для розвитку творчих здібностей школярів. 2019. URL: <https://naurok.com.ua/pedagogika-partnerstva-137674.html>. (дата звернення: 20.09.2022).

63. Участь батьків в освіті дитини: аналіз світового досвіду. 2017. URL: <https://don.kyivcity.gov.ua/files/2017/11/13/analitica.pdf>. (дата звернення: 24.09.2022).

64. Федірчик Т., Дідух В. Педагогіка партнерства як чинник формування ефективної взаємодії учасників освітнього процесу в умовах нової української школи. *Гірська школа українських Карпат*. 2019. № 21. С. 50-54.

65. Хто керує школами та освітнім процесом у Канаді? URL: <https://uhp.org.ua/en/yak-upravlyayut-shkolamy-ta-osvitnim-protsesom-u-kanadi/>. (дата звернення: 21.09.2022).

66. Ціпан Т. Інноваційні форми та методи педагогічної взаємодії школи і сім'ї у вихованні учнівської молоді. *Збірник наукових праць «Інноватика у вихованні»*. 2020. Т.1. № 12. С. 233-236.

67. Цуркан Т.Г. Взаємодія сім'ї та школи – важливий чинник успішного навчання школяра. *Науковий вісник Чернівецького університету. Педагогіка та психологія*. 2013. № 654. С. 71-78.

68. Цуркан Т.Г. Тренінг для батьків молодших школярів (формування педагогічної культури). *Початкова школа і сучасність*. Вип. 9 (37). 2017. С. 36-39.

69. Черв'якова Н.І. педагогіка партнерства як основа формування інноваційного освітнього середовища Нової української школи. *Вісник ЛНУ імені Тараса Шевченка*. Луганськ, 2019. № 1 (324). С. 287-294.

70. Швець Т. Шкільна освіта Фінляндії: таємниці успіху. *Завуч*. К.:Шкільний світ, 201. № 10. С.4-8.

71. Шигонська Н.В. Філософський, психологічний, соціологічний та педагогічний аспекти сутності категорії «професійна взаємодія». *Вісник Житомирського державного університету*. 2008. Вип. 42. С. 160-164.

72. Шумінська Н. Удосконалення процесу підготовки майбутніх вчителів з початкової освіти до реалізації партнерських стосунків з батьками учнів. *Відповідальне батьківство XXI століття: зб. наук. праць за матер. науково-методичного онлайн-семінару (Хмельницький, 16 вересня 2021 р.)* / за ред. Л. О. Данильчук. Хмельницький: 2021. 212 с.

73. Якимчикас Є. В. Сутність поняття педагогіка партнерства в сучасній школі. *Le tendenze e modelli di sviluppo della ricerche scientifici*. Roma, 2020. Т. 3. С. 24-28.

74. Яланська В. Педагогіка партнерства в авангарді суспільних змін. *Витоки педагогічної майстерності*. 2017. Випуск 19. С. 380-384.

75. Andrea BURROWS, Gabriel WICKIZER, Helen MEYER, Mike BOROWCZAK. Enhancing Pedagogy with Context and Partnerships: Science in Hand

URL: http://www.scientiasocialis.lt/pec/files/pdf/vol54/7-13.Burrows_Vol.54.pdf (дата звернення: 05.08.2022)

76. Kateryna Pavelkiv; Valentina Fedyayeva; Nataliia Butenko; Iraida Tombulatova; Iryna Borysiuk. Partnership pedagogy: practical experience of the eu countries and issues of implementation in Ukraine. **URL:** <https://repo.odmu.edu.ua/xmlui/bitstream/handle/123456789/10194/Pavelkiv.pdf?sequence=1&isAllowed=y> 9 (дата звернення: 24.10.2022)

77. Schwarz N. The Teacher Chronicles: Confronting the Demands of Students, Parents, Administrators and Society. New York: Laurelton Media, 2008. 282 p.

